

Zrównoważona biogospodarka

W 2012 roku Komisja Europejska przyjęła strategię na rzecz zrównoważonego wykorzystania zasobów odnawialnych w gospodarce europejskiej „**Innowacje w służbie zrównoważonego wzrostu – biogospodarka dla Europy**”. Celem unijnej strategii jest stworzenie podstaw dla innowacyjnej, a tym samym konkurencyjnej gospodarki, w której wykorzystanie zasobów odnawialnych dla celów przemysłowych nie powoduje konfliktu z zapewnieniem bezpieczeństwa żywnościowego. Głównymi przesłankami dla opracowania tego dokumentu były:

- ▶ zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego dla zwiększonej populacji ludzi na świecie,
- ▶ prowadzenie zrównoważonej gospodarki zasobami naturalnymi,
- ▶ postępująca utrata bioróżnorodności, potrzeba ochrony środowiska, a jednocześnie rosnące zapotrzebowanie na odnawialne zasoby biologiczne, w tym biomasę wykorzystywaną w znacznym stopniu na cele nieżywnościowe,
- ▶ łagodzenie zmian klimatycznych i przystosowanie się do nich przez opracowanie systemów produkcyjnych o mniejszej emisji gazów cieplarnianych.

Pojęciem biogospodarka określa się zbiór sektorów gospodarki narodowej, które zajmują się produkcją, przetwórstwem oraz wykorzystaniem zasobów o biologicznym pochodzeniu. Sektor biogospodarki obejmuje rolnictwo, leśnictwo, przemysł spożywczy, rybactwo i rybołówstwo, przemysł chemiczny, farmaceutyczny, kosmetyczny i tekstylny, a także produkcję energii opartą na wykorzystaniu biomasy, jako głównego surowca. Podstawową ideą biogospodarki jest zmiana struktury zasobów wykorzystywanych w gospodarce narodowej polegająca na zwiększeniu znaczenia surowców odnawialnych. Rozwój biogospodarki opiera się na zasadzie rozwoju zrównoważonego, który może być jednym z czynników wspierających budowę silnej gospodarki przez przynajmniej częściowe zastępowanie zasobów nieodnawialnych surowcami o charakterze odnawialnym.

W strukturze europejskiej gospodarki udział biosektora stanowi 17%, a udział w zatrudnieniu ok. 9%. W gospodarce polskiej biogospodarka odgrywa dużą rolę. Jej udział w handlu zagranicznym wynosi 12% wartości importu i 16,8% wartości eksportu. Podstawą rozwoju biogospodarki jest wiedza i badania naukowe. Innowacje będące efektem badań wprowadzane w rolnictwie, przemyśle spożywczym i innych sektorach umożliwiają rozwój nowych produktów i technik produkcyjnych oraz wzrost efektywności.

Stwierdzenie przyjęte przez Komisję europejską, że biogospodarka w Europie musi być oparta na wiedzy oznacza konieczność szeroko zakrojonych badań w zakresie biotechnologii i jej nowych zastosowań. Na lata 2013-2020 przygotowany został nowy program finansowania badań naukowych w UE „Horyzont 2020”. Głównym elementem programu jest integracja badań naukowych i innowacji poprzez stworzenie jednolitego i spójnego systemu finansowania od momentu opracowania projektu do etapu wprowadzania go na rynek. Struktura programu oparta jest na trzech filarach:

- doskonałość w nauce,
- wiodąca pozycja w przemyśle,
- wyzwania społeczne.

Priorytety dotyczące biogospodarki umiejscowione zostały w obszarze wyzwań społecznych.

Nadrzędnym celem programu „Horyzont 2020” jest zrównoważony wzrost, na który skierowano 60% środków.

Opracował
Krzysztof Domagała

Literatura:

- ▶ Jarosław Gołębiowski, „Zrównoważona biogospodarka – potencjał i czynniki rozwoju”,
- ▶ materiały IX Kongresu Ekonomistów Polskich.